

VOJENSKÉ ROZHLEDY

ROČNÍK VIII.

ČÍSLO 3.

Štábní kapitán gen. štábu HYNEK ŠTĚPÁNSKÝ:

Pěchota v obraně.

(Dokončení.)

B. Opatření, směřující k zesílení účinnosti palby.

Zesílení účinnosti palby dosáhneme těmito prostředky:

1. využitím palby z boku.

Palba z boku má tu velikou výhodu, že uzavře prostor na mnohem širší frontě než palba z čela. Tento způsob uplatní v nejvyšší míře účinnost kulometů, a to pro tvar a hustotu jejich drah, donosnost a přesnost. Ji se také útočníku ztíží neutralisace kulometu vhodně umístěného více méně daleko a stranou od místa, kam střelí. O účinnosti této palby svědčí souhlasné výpovědi pěšáků, kteří měli za války příležitost se o ní přesvědčiti. Práví, že dělostřelecká přehrada je sice mocnou překážkou, jejíž překročení si vyžádá velké krvavé oběti, že však přehrada kulometů, střelících z boků, je nepřekročitelná.

Čistá palba z boku, t. j. úplně rovnoběžně s frontou, nebude však vždy možná. Budeme se o ni snažiti všude, kde nám to útvar terénu dovolí; ve většině případů budeme se však musit spokojiti alespoň více méně šikmou palbou, jejíž účinnost zvýšíme křížením. Budeme tedy hleděti organisovati především přehradu na obranné posici kombinací palby z boku kulometry s šikmou nebo čelní palbou jiných zbraní, především lehkých kulometů.

2. soustředěním palby.

Systém palby a podle něho obranná sestava mají býti založeny tak, aby na určité místo umožnily kdykoli soustředění palby největšího počtu zbraní, tedy všech, jimž to dovolí útvar terénu a jejich donosnost. Hlavní úloha všech těchto zbraní bude především směřovati k soustředěním na hlavní přehradě. Eventuální úkoly budou pak umožňovati různá soustředění před posicí hlavního odporu (palby na dálku) aneb uvnitř posice (vnitřní a zadní přehrada) ve vlastním úseku i před sousedními úseky, a to jak za všeobecného, tak i za místního útoku. Dokud je posice nedotčena, budou prováděna soustředění na dálku. Jakmile by však nepřítel vnikl na některém místě do posice, mají jej zarazit soustředění na vnitřních přehradách ohroženého místa.

Různá soustředění jsou nutná také proto, aby nevznikly nebezpečné trhliny v přehradách, kdyby některé ze zbraní byly nepřítelem neutralisovány nebo zničeny.

3. překvapením.

„Překvapení jest jedním z hlavních činitelů úspěchu; povinností velitelů všech hodností je snažiti se o ně za všech okolností“ (G-V, čl. 95).

V našem případě dosáhneme účinku překvapení tehdy, když utajíme nepříteli až do rozhodného okamžiku počet a umístění našich zbraní. Proto se doporučuje nesvěřovati úlohy pro palby na dálku zbraním umístěným blízko zákopu hlavního odporu, poněvadž je pravděpodobno, že by nepřítel brzy odkryl místa, odkud střílejí, a učinil by pro svůj útok náležitá opatření. Palbu na dálku budou tedy vedle dělostřelectva prováděti jen kulometry, umístěné skrytě v zadní části posice hlavního odporu. Tím budou útočníku velice znesnadněna účinná opatření a účinek překvapení může býti při vyražení k útoku zničující, zvláště byla-li hlavní přehrada dobře umístěna, palebná kázeň zachována a úprava terénu vhodně provedena.

4. využitím anebo zřízením překážek.

Není téměř nepřekročitelných překážek ani přirozených ani umělých. Překážka sama o sobě může sice nepřítele zdržeti, nikdy však zadržeti. Pravého významu nabude tehdy, je-li kombinována s účinkem obráncovy palby, která bude tím účinnější, čím déle bude útočník překážkou zadržen.

Proto přizpůsobí obránce svůj plán palby existujícím překážkám, a není-li takových, zřídí je co nejrychleji se zřetelem na zamýšlený systém palby. Překážky nabývají rozhodujícího významu zvláště tam, kde není možno uskutečniti dostatečný výstřel.

5. nepohyblivostí zbraní.

Upozornil jsem již na význam protiútoků a na to, že pohyb na bojišti za bitvy není sice nemožný, že by však bylo neprozřetelné na něj spoléhnouti vždy a všude. Zdůraznili jsme, že improvisace vedení boje nebude možno za bitevní vřavy pravděpodobně provésti, že plán obrany, tedy především a hlavně plán palby, musí býti předem pojat a přesně předem stanoven tak, aby co nejlépe čelil předpokladům o možných útočnickových akcích. Určitá ztrnulost, která je následkem tohoto systému, je do jisté míry nevýhodou, musíme ji však přes to přijmouti jako menší zlo, poněvadž jiný způsob by měl ještě větší nevýhody.

Ztráty na osobách a zbraních, které v sestavě vzniknou útočnickovou palbou, nahradí se ze záloh, jakmile to boj dovolí, aby stálost a souvislost palby byla obnovena. Po dobu však, kdy útočnickova palba nebo jiné okolnosti nedovolí tuto náhradu, je největší zárukou stálosti a účinnosti palby, — i když snad byl její systém někde poškozen — nepohyblivost zbraní, palcích přesně a slepě podle příslušného stanoveného úkolu.

Právě a jen nepohyblivost zbraní (predevším kulometů) zaručí jejich nejvyšší účinnost, dovolí stanovití plánovitou kombinaci a podrobnou přípravu palby, zvláště tehdy, kdy bude viděti málo nebo nic (noc, mlha nebo prach a kouř za boje).

6. přesným přizpůsobením palby terénu.

Plán palby — má-li býti dokonalý — možno řešiti jen v terénu. Mapa nám dá jen jeho hlavní rysy, ale zjistiti skutečné možnosti palby, zda vyhovují kombinacím, zamýšleným anebo představenými nařízeným, lze jen na místě samém a to pro každou zbraň zvlášť.

Jak sestavení plánu palby, tak i jeho přezkoušení se nemůže dít u zeleného stolu. Představení nebo jejich zástupci, kteří se chtí přesvědčiti o úplnosti a dokonalosti předvídaného systému palby, musí tak učiniti venku na místě samém.

O vlivu terénu na organisaci úseků zmínili jsme se již výše při pojednání o obranné sestavě.

C. Opatření k uchování účinnosti palby.

Když velitel pečlivě a podle promyšleného plánu sestavil systém palby a učinil nutná opatření pro zesílení jeho účinnosti, musí se také postarat o to, aby ti, kdož palbu mají prováděti — personál i materiál — mohli tuto svou povinnost splniti, aby tedy co možná nebyli útočnickovou ničivou nebo neutralizační palbou přinuceni k nemožnosti. To je možno dosáhnouti těmito prostředky:

1. ochrana osob a zbraní.

Vojska, zvláště pěchota, se nejjednodušeji, nejjistěji a nejsnadněji chrání před účinky útočnickovy palby důsledným využitím terénu, jeho tvarů a přirozených krytů a skrytů. Krátce to možno vyjádřiti slovy: viděti a nebýti viděn. Je nutno si ujasniti, co nepřítel v naší posíci nevidí, a tam umístiti zbraně, především kulometry, pro palbu z boku. Tomu třeba věnovati velkou pozornost, neboť se velice často hřeší proti tomuto základnímu a samozřejmému požadavku.

Využití terénu doplňujeme pak jeho úpravou, která však nesmí býti nápadnou, neboť jinak škodí více, než prospěje. Proto je třeba vyhýbat se nápadným místům a objektům, které může nepřítel snadno pozorovati, upravovati zvolená stanoviště se zřetelem na pozemní i letecké pozorování, zastíratí pečlivě všechny práce s úpravou terénu. Doporučuje se také zříditi klamná stanoviště a opevnění, jejichž vzhled se ovšem nesmí lišiti od pravých. Nutno uvážiti, že neviditelnost je nejlepší ochranou, že za války často lépe vykonal svou úlohu zastřený kulomet, umístěný v otevřeném poli někde v granátové jámě, než zbraň, postavená v nápadném betonovém objektu. K úpravě terénu nesmějí vojska vyčkávatí žádného rozkazu, ta musí počítí samočinně a ihned, jak byly přikázány úkoly, ne však dříve, a to proto, že rozmístění zbraní závisí na systému palby.

Ochranu zbraní zvýšíme dále tím, že je rozmístíme do hloubky a šířky. Zásadou jest, že se soustředí palba, ale zbraně že se rozptýlí. Vyhne-li se nepromyšleným, nápadným opěrným bodům a stanovištím, kde by byly zbraně nakupeny na poměrně malém prostoru, znesnadníme tím velice útočnickovu palebnou akci. Musíme se vmysleti do situace útočnicka, který, nemůže-li pro dovedné zastření obráncovy sestavy a pro klamná opevnění rozeznati s jistotou místa, kde zbraně jsou umístěny, soustředí svou palbu především na nápadné tvary, body a místa v terénu. K účinné střelbě do velkých prostorů je třeba takového množství střeliva, jakým útočník nebude v pohybné válce disponovati. Při tom však nutno se varovati toho, abychom neupřilišovali toto rozptýlení do hloubky a šířky až do té míry, že by se jednotlivé složky sestavy cítily opuštěnými. To má velký morální vliv na palebnou kázeň. Každý muž musí míti vědomí a pocit, že je palbou postaráno o jeho ochranu, zvláště v bocích, že mezery jsou hlídány a že se na ně střelí. Jen toto vědomí zajistí slepé a přesné provedení palebné úlohy bez ohledu na to, co se jinde děje, jen tak učinili jsme vše, abychom umožnili, co žádá G-V, v čl. 466: „Uvnitř divise pak neopustí nikdo, ani nenařídí opustiti kterékoli stanoviště pro boj bez rozkazu nebo povolení přímého představeného. Zápas o posíci musí býti veden do posledního muže.“ K tomu nás také nutí nebezpečí, že by podobnými mezerami, do kterých se nedostatečně střelí nebo které nejsou střeženy, nepřítel mohl v noci, za mlhy nebo kouře snadno proniknouti.

2. utajením umístění zbraní a systému palby.

Tato opatření se shodují úplně s tím, co jsem již řekl v odstavci o překvapení. Zbraně vydané pozemnímu nepřátelskému pozorování, nemají zahájit palbu dříve, než jak stanoví jejich hlavní úloha, tedy zbraně umístěné v přední části obranné posice obvykle až v okamžiku, když nepřítel vyrazí k útoku. Neopatrným zastřelováním nemají být předčasně prozrazeny prostory, na které jsme palbu připravili. Palby na dálku mají být prováděny z jiných postavení, položených třeba i před obrannou posici, než z těch, z kterých má být odražen útok. Je-li krycí posice dostatečně vzdálena od hlavní obranné posice, dosáhneme tím toho, že budeme moci zbraně hlavní posice jistě i po delší dobu utajiti.

Při všech těchto opatřeních nesmíme mít na zřeteli jen pozemní pozorování, ale i letecké, a to v míře čím dále tím větší. Proto třeba zastřít nejen stanoviště samo, ale dbáti toho, aby k němu nebyly vyšlapány stezky.

3. opatřením pro včasné a spolehlivé zahájení palby.

Palba na hlavní přehradě musí být zahájena automaticky a okamžitě na celé frontě. Ukázal jsem již, že by bylo pošetilé, poněvadž za boje nemožné, kdyby se velitel domýšlel, že bude moci sám naříditi tuto palbu až v okamžiku, když nepřítel vyrazí k útoku. Proto v jednoduché a přesné úloze bude každé zbraní předem rozkázáno, kdy zahájí palbu (smluvené znamení pro přehradu, hluk boje, objevení nepřítele za těch a těch okolností a p.) a jak dlouho bude střílet.

Aby bylo zajištěno rychlé zahájení palby v síti paleb na dálku, nutno předem uskutečnit dobré pozorování a rychlé a spolehlivé spojení velitele oprávněného k rozkazu s vykonavateli.

4. Zasažením záloh.

Ať naše opatření k uchování účinnosti palby jsou sebe dokonalejší, přece je jisto, že obránce utrpí ztráty před útokem anebo z útoku. Proto nutno pomýšleti na to, aby zničené nebo neutralizované zbraně mohly být nahrazeny jinými, umístěnými tak, aby mohly automaticky převzít jejich úlohu. Na to jsem také již ukázal v odstavci, věnovaném požadavku soustředění palby.

Tuto náhradu budou moci poskytnouti zálohy, jejichž úlohou, jak vidíme, nejsou toliko protiútoky. Poněvadž si zálohu určí obvykle každý odřad, budou rozmístěny všude a předem tam, kde ji bude pravděpodobně potřebovat. I když jest úlohou záloh podniknout protiútoky, ať okamžité neb až na rozkaz, bude vždy alespoň část jejich palebných zbraní, především kulometů a lehkých kulometů, umístěna stabilně tak, aby ze svého bojového stanoviště působily palbou buď k soustředění palby nebo k náhradě ztrát anebo konečně k podpoře zamýšleného protiútku.

Část III.

Vypracování plánu palby.

Tuto část, která má pojednat o tom, jak nutno v praxi aplikovati zásady vyslovené v předcházející části, pokusím se zpracovat tak, že užiji jednoduchého námětu, který by vytyčil všeobecný rámec divise.

Nejde při tom o úvahy, zda zvolený námět vyhovuje či nevyhovuje určité situaci, zda šířka úseku divise neb její hranice by měly být více nebo méně změněny, nýbrž spokojíme se tím, že situaci vezmeme tak, jak byla vytvořena, a že obrátíme svou pozornost jen na činnost různých velitelů uvnitř této divise.

Téma práce zdůrazňuje především rámec pěšího pluku. Může se sice za jistých okolností stát, že pěší pluk na př. jako část krycích jednotek bude vystupovati více méně samostatně, a to proto, že si velická šířka přikázaných úseků vynutí jakousi decentralisaci ve vedení boje. O to zde však nejde. V normální obraně nebude snad nikdy pluk odkázán toliko sám na sebe, jeho činnost bude vyžadovati těsného styku se sousedy a vzájemné podpory, přímého a neustálého vlivu nadřízených velitelů a zasažení nebo podpory jejich zvláštních dispozičních prostředků. Aby tedy činnost pluku byla v tomto případě účelná, je nutno ji postavit na pevný základ, umístiti ji do pevného rámce. Tímto rámcem je ve skutečnosti divise. Proto také budeme při naší studii pokračovati tak, že prve, než se budeme podrobně zabývati činností velitele pluku a nižších velitelů, stanovíme napřed alespoň v hlavních rysech, co v otázce plánu palby určil v daném případě velitel divise a velitel brigády.

Vývoj situace až k okamžiku, kdy dojde k obraně, mohl se dít za velmi různých okolností. Chci se zde zmíniti jen o dvou krajních případech, a to pro jejich zcela odlišný ráz a vliv, kterým působí na vznik a postup plánu palby.

A. Nepřítel je daleko. Vojska se tedy mohou k obraně zařídití a vybudovati plán palby podle směrnic nadřízených velitelů promyšleně, aniž byla nepřítelem obtěžována.

B. Vojska útočila. Za útoku, tedy v těsném dotyku s nepřítelem, byla nucena — ať již reakcí nepřítele nebo na rozkaz nadřízeného — přejíti, třebaš jen přechodně, v obranu.

Budeme se obíratí především případem A, poněvadž nám nejlépe dává možnost probrati postupně všechny podrobnosti tak, jak by měly účelně zapadnouti do celkového rámce, aby dosažený systém palby neměl trhlin. Ke konci ukážeme však i na druhý případ potud, že naznačíme, jak odlišným způsobem bude se plán palby vyvíjeti a jaké mezery bude míti alespoň v prvním období obrany.

Zdůrazňuji, že řešení bude provedeno jen podle posouzení, které nám dovoluje mapa, poněvadž jiný postup je v této práci nemožný. Jsem si jist, že by se podstatně změnilo, kdybychom s ním přišli do terénu, v němž se bude děj odehrávati.

N á m ě t.

(Podle mapy 1:75.000, Znojmo, čís. 4456.)

1. divise soustředěná v prostoru západně od Moravského Krumlova (26 km jihozápadně od Brna) dostala rozkaz zařídití se k obraně na všeobecné čáře Niklowitz (Mikolovice — Ob. Danowitz (Horní Dunajevce) — Hosterlitz (Hostěradice) — Misslitz (Miroslava), kde velitel armády chce zastaviti útok nepřítele, postupujícího od jihu, na tak dlouho, až bude moci přejíti sám k ofenzivě.

Obranná posice má být volena tak, aby kryla hlavní pásmo pozorovaten, dané výšinami: kóta 364 (1 km východně od Niklowitz), kóta 315 Korný hajek, výšiny mezi Hosterlitz a Misslitz atd. Divise je na obou stranách včleněna, hranice jejího úseku jsou na západě čára kóta 380 severozápadně od Wischenau, J. H. Chaloupka, J. H.

Korab, kříž 268, boží muka 500 m západně od Durchlass kóta 253 (vše v to), na východě čarou Kodan, kóta 328, severovýchodně od Hosterlitz, křižovatka silnic 3 km východně od G. Olkowitz (vše v to). Spojení se sousedními divisemi smíšenými styčnými oddíly jednak na jižní okraji lesa jižně od J. H. Korab (velitel od 1. divise), jednak u 291 jižně od silnice Hosterlitz—Misslitz. (Vše vyznačeno v příloze 1.)

Kryt na jižních hranicích Moravy je zajištěn zvláštními jednotkami, kladoucími postupný odpor na pozicích vyhledaných již v míru a částečně připravených. Posavadní průběh boje opravňuje k naději, že nepřítel nedosáhne jižně od 1. divise potoka Alt-B. dříve než za 3 dny.

Válečné složení divise, pokud má vliv na plán palby, jest toto:*) 2 brigády po dvou plucích, dále 1 hraničářský prapor. Pluk o třech praporech a jedné četě minometů o dvou kusech. Pěší rota o čtyřech četách po třech lehkých kulometech. Kulometná rota má 3 čtyři po čtyřech kulometech Š.

Dělostřelectvo: 6 oddílů po třech bateriích. Z toho 4 oddíly lehkého (jeden horský) a 2 oddíly hrubého dělostřelectva.

Vývoj plánu palby.

Pomineme zde rozkazy, jejichž účelem bylo přivést divisi na příkázané místo a chránit její umístění na obranné posici proti nepředvídaným nepřátelským akcím, nýbrž přikročíme ihned k jádru věci samé.

Velitel divise (viz příl. 1).

Jakmile velitel divise dostal rozkaz, prostudoval svůj úsek se zřetelem na úlohu napřed podle mapy. Obeznamil se s význačnými rysy terénu jak v pásmu, kde přibližně má organisovati obranu, tak i v pásmu před touto posicí. To mu umožnilo uvažovati o hlavních předpokladech pozdější nepřátelské akce a stanovit v hrubých rysech kostru obranného plánu, t. j. základní prvky myšlenky manévru.

Průběh posice je dán tím, že má krýt čaru pozorovatelů Niklowitz, Korný hajek, Hosterlitz, Misslitz a že jsou dána její křídla styčnými oddíly u kóty 291 a na okraji lesa jižně od J. H. Korab. Tak určil velitel armády a velitel divise není oprávněn tento rozkaz samovolně změnit, poněvadž na př. větší posunutí některého křídla vpřed anebo vzad by nezůstalo bez vlivu na sousední vyšší jednotky. Vedlo by příliš daleko a přesahovalo by značně meze naší práce, kdybychom se chtěli dopodrobna obírat charakteristikou a hodnocením jednotlivých terénních úseků. Spokojíme se tím, abychom upozornili, že výšiny, jejichž obranu má divise zajistiti, jsou od sebe odděleny především dvěma hlavními údolími.

Na východě je to nížina potoku tekoucího od Hosterlitz ke G. Olkowitz, ovládaná sráznými výšinami východního břehu. Tato plocha a odkrytá nížina neskýtá pro přiblížení nepříteli zvláštní výhody. Stromoví, které vrobí tok potoka, dá se snadno prokáceti tam, kde by toho nebylo třeba. Druhé údolí, Krzepitzer B., prochází v západní části úseku šikmo v sevzáp. směru naší posice a je pro četné kryty a hluché prostory, které má (strmé stráně, masky, zahrady a osady), výhodné pro útočníka. Mezi oběma nížinami se prostírá dosti odkrytý pláň, dominující v prostoru trig. 315 Korný hajek a svažující se k ji-

*) Neberu zde za podklad přesné složení naší divise, poněvadž její mírové složení by bylo nedostatečné a o jejím složení za mobilisace nesmím zde pojednávat.

hovýchodu, prostoupená několika málo významnými, plochými a přehlednými údolními, vycházejícími hlavně z prostoru G. Olkowitz. Jen v krajině Selletitz — Domschitz — Ob. Dannowitz jsou terénní formy patrnější a porostlejší. Právě křídlo divise se opírá o zalesněnou výšinu Koraber W., která na východ sestupuje málo zvlněnými a odkrytými rovnoběžnými hřbety jednak k Selletitz, jednak k Domschitz a. Ober Dannowitz.

Na jihu a skoro rovnoběžně s naší posicí probíhá údolí potoka Alt B. mezi Durchlass a Prossmeritz a potoka Skalitzer B. mezi Tesswitz a G. Olkowitz. vroubené na jihu výšinami skýtajícími dobrý výhled k severu. Údolí samo je velice porostlé, skryt je dále usnadněn četnými osadami, potoky jsou přebroditelné. Celek je výhodnou základem pro vyrazení k útoku na sever. Posloužili bychom nepříteli, kdybychom položili svou hlavní obrannou posicí do blízkosti této nížiny.

Dále na jihu jsou výhodné skryté prostory pro pohyby a shromáždění v údolí potoků Mühlbach a Jaispitz B.

Závěr této studie jest: Nejdůležitějšími prostory úseku jest jednak výšina Korný hajek, jejíž držení má rozhodný vliv na obranu západní a střední části úseku divise, jednak jsou to výšiny na východním křídle mezi Hosterlitz a Misslitz, které ovládají celou kotlinu potoka Skalitzer B. a značnou část pláně od něho na západ. Přední hranice hlavní obranné posice musí probíhati dostatečně daleko od pásma pozorovaten naznačených armádou, nesmějí se však příliš přiblížiti potoku Alt B., aby byla zajištěna před překvapením a náhlým útokem z tohoto nepřehledného prostoru a nebyla vydána blízkému pozemnímu pozorování s výšin jižně od tohoto potoka. Bude tedy přibližně probíhati od Czerzener Geb. (styčný oddíl s 3. divisí) buď na Domschitz anebo na Selletitz, pak asi podél polní cesty na Hosterlitz a odtud podél silnice ke kotě 291 (styčný oddíl s 2. divisí). Krycí posice bude položena tak, aby mohla působiti do údolí Alt B. Definitivní průběh obou posic bude stanoven teprve při obhlídce v terénu.

Po tomto závěru sestavil si velitel divise i program obhlídky, kterou pak provede společně s veliteli brigád a velitelem dělostřelectva v době, kdy se vojska divise budou přemísťovati. Sedněme do automobilu velitele divise a všimněme si, čemu za obhlídky věnoval hlavní pozornost.

Abys se přesvědčil, jak se úsek divise bude jeviti nepřátelskému pozemnímu pozorovateli, zajede velitel divise napřed do prostorů hodících se za nepřátelské pozorovatelný a zjistí, do jaké míry jsou jednotlivé části úseku od nepřítelů viděny neb jemu skryty. Potom přikročí k stanovení základu plánu obrany, t. j. plánu palby. Plán palby divise je kombinací palebných systémů pěchoty a dělostřelectva. Při dané šířce fronty (12 km) spočívá převážná část palby na zbraních pěchoty; proto věnuje velitel divise svou pozornost napřed té části plánu palby, která se týká pěchoty. První jeho starostí bude, aby umístil v terénu hlavní palebnou přehradu tak, aby byla zaručena její souvislost, aby v ní tedy co možná nebylo hluchých prostorů.

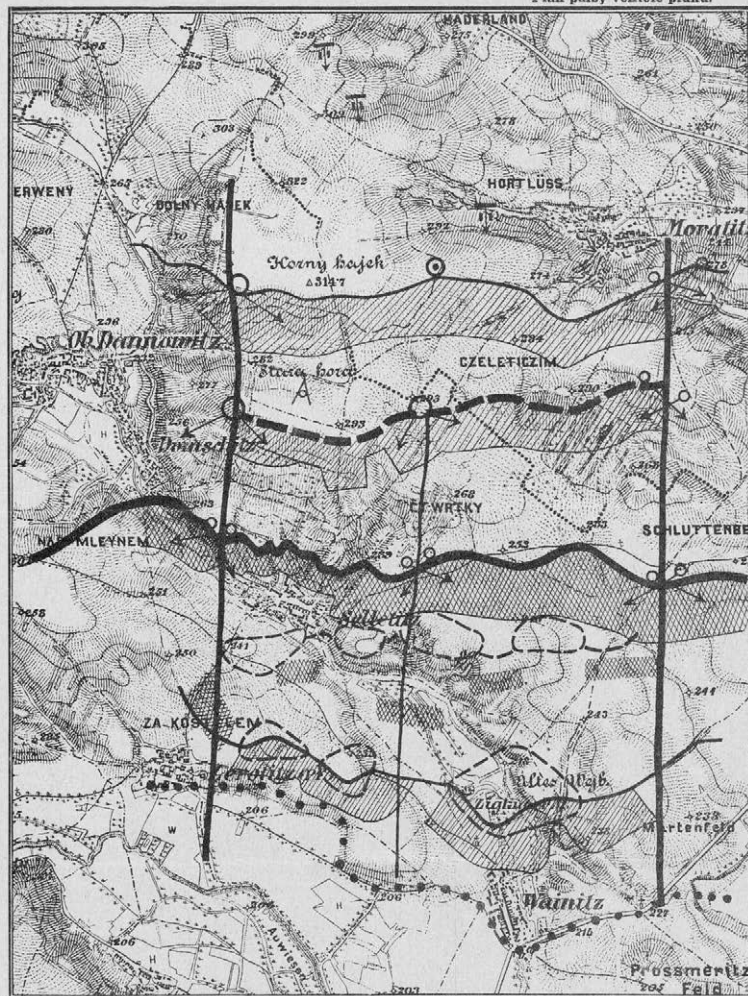
Řekněme, že se velitel divise odebere na východní křídlo ke kotě 291. Vidí, že v této části úseku jsou četné prorvy, úžlabiny a vinice, hodící se k skrytému postupu od jihozápadu. Aby tuto nevýhodu vyloučil, přemýšlí, zda by nebylo výhodné pojmouti výšiny Haiden a kolem 250 (2½ km jihovýchodně od kostela Hosterlitz) do hlavní obranné posice. Odebere se na výšinu 250 a vidí, že by mnoho nezáskal, neboť i zde je terén dosti členitý. Palbu z boku by zde bylo těžko

uskutečniti, zvláště v krajině jižně od 250. Dostatečně hustá palebná přehrada na tomto křídle by vedla k nahromadění palebných zbraní pěchoty v poměrně malém prostoru mezi 250 a západ. okraji výšiny Haiden. Konečně průběh hlavní obranné posice odtud na západ by byl velmi nevýhodný, poněvadž by vedl příliš blízko nepřítelových pozorovatelů (Schloss B. a Hof B.) v úplně odkryté přehledné pláni, takže by zde byl obránce vydán možnosti, že jeho zbraně budou v rozhodném okamžiku nepřítelem poměrně snadno zničeny neb alespoň umlčeny. Proto se velitel divise rozhodne položit hlavní palebnou přehradu na výšinách jižně od silnice Hosterlitz—Misslitz tak, aby byla aspoň 300 m široká, aby v ní nebylo hluchých prostorů, aby umožnila rozmístění zbraní do hloubky a aby porostlé břehy potoka Skalitzer B. byly dostatečně z boku ovládnuty. Dále zesílí obranu v tomto úseku tím, že pojme výšinu 250 — Haiden do krycí posice a dá zde vytvořit silně organisované středisko odporu s úkolem bránit se na místě a ustoupiti jen na rozkaz velitele divise.

Umístiti souvislou hlavní palebnou přehradu v úseku mezi Hosterlitz a Selletitz je v daném přehledném terénu snadné. Aby využil přirozených skrytů v prostoru jižně od kříže 252 a koty 290 a při tom aby zachytil malá údolí stoupající od G. Olkowitz k severozápadu, umístí ji jižně od polní cesty vedoucí ze Selletitz do Hosterlitz.

Obtížnější je věc u osady Selletitz, kde běží o to, má-li býti hlavní palebná přehrada umístěna jižně či severně od osady. Údolí mezi Weinitz a Selletitz, které je kryto dosti sráznými úbočími na severu a z něhož jsou příhodné východy na sever, hodí se najisto dobře k shromáždění a vyražení útočníka, mělo by tedy býti pojato do hlavní palebné přehrady. Kde však umístiti zbraně, které by tam měly působiti? Pro příkrý sráz by bylo vhodné pásmo příliš úzké, možnost zastření téměř žádná, zbraně by byly tedy vydány mocnému účinku nepřátelské neutralisace. Zbraně umístěné dále na sever by nemohly pro plochou dráhu střel čelně vůbec působiti. Palba z boku by byla možná z prostoru křižovatky 241 (500 m jihozápadně od Selletitz), pro exponovanost tohoto prostoru by však bylo nebezpečné toliko na ni spoletnouti. Není sporu o to, že dělostřelectvo může do údolí působiti. Pro tuto část hlavní palebné přehrady by pak bylo potřebí dvou děl. oddílů. Horší však je, že ani bočně umístěný dělostřelecký pozorovatel neuvidí víc než malý zlomek prostoru, do kterého má působiti, a to je při hlavní přehradě velmi závažné. Posunutí středu posice k jihu asi na výšinu východně od Žerotitz — Zigeuner M. — 243 by prodloužilo frontu a utvořilo nebezpečný výběžek, přitahující nepřátelskou pozornost a palbu, která by těžila i z toho, že by její pozemní pozorování bylo větší blízkostí usnadněno. Ze všech těchto důvodů rozhodne se velitel divise umístiti hlavní palebnou přehradu na svahy mezi osadou Selletitz a jižními hranicemi vinic a skupin stromů severně od tohoto místa, pro uzavření údolí a přilehlých výšin však předvídati postupný odpor krycí posice, jednak na výšině východně od Žerotitz — Zigeuner M. — 243, jednak na čáře 241 — jižní svah východně od Selletitz.

Dále na základ — asi kolem koty 260 — vyvolí si velitel divise odvrácený svah, neboť hlavní palebná přehrada bude zde snadno utvořena křížovou palbou z čela a z obou boků, zákop hlavního odporu bude možno skryti pozemnímu pozorování a výšina jižně od 260 jest ostatně dobře viděna a je na ni stříleno zadními zbraněmi s výšin východně i západně od Domschitz.

Legenda. Plán palby pěchoty.

- = hlavní palebná přehraďa (zákop hlavního odporu)
- = vnitřní palebná přehraďa (střední zákop)
- = zadní palebná přehraďa (zadní zákop)
- = první linie odporu předních stráží s hlavními polními strážemi jako palebným kumulem
- = druhá linie odporu předních stráží s hlavními polními strážemi jako palebným kumulem
- = pomocný sled předních stráží
- = palby na flánu s posílením odporu
- = podpora sousedních pluků
- = podpora od sousedních pluků
- = vzájemná podpora praporek uvnitř pluku
- = spojení střežnicí oddílů
- = spojení palbou
- = pomocná síla (bájevné stanoviště) velitele pluku a velitele oddílů
- = palba pluk, mínometů při útoku na posílený odpor (hlavní síla)
- = palba pluk, mínometů při vniknutí do posílené hl. odporu (hlavní síla)
- = palba pluk, mínometů při vniknutí do posílené hl. odporu (přip. síla)

Plán palby dělostřelectva.

1. palba skupiny včel, činnosti při útoku na první linii odporu předních stráží
 2. palba skupiny včel, činnosti při dobývání první linie nepřítelů
 3. palba skupiny včel, činnosti při útoku na hlavní obranné posílení
 4. palba skupiny včel, činnosti při vniknutí do hl. obranné posílení
1. palba skupiny přímé podpory při útoku na první linii odporu předních stráží
 2. palba skupiny přímé podpory při dobývání první linie nepřítelů
 3. palba skupiny přímé podpory při útoku na druhou linii odporu předních stráží
 4. palba skupiny přímé podpory při útoku na hlavní obranné posílení
 5. palba skupiny přímé podpory při vniknutí do hl. obranné posílení
- Palby zahrabovatel a znepokojující, jako v příloze 1.

Obranná sestava.

- = hranice pluku
- = hranice praporek
- = baterie přímé podpory
- = četa mínometů

Na krajním západním křídle bude hlavní přehrada položena mezi 260 (mimo) a nařízeným styčným bodem s 3. divísi na jižním svahu hřbetu Altes Geb., nebo Czerzener Geb. tak, aby zachytila počátek údolí sestupujícího na jihovýchod k Žerotitz. Zde byla pozornost velitele divise vzbuzena také porostlým kopcem asi 800 m severozáp. od Durchlass, nejvyšším to bodem mezi údolím Alt B. a hlavní obrannou posicí. Uvažoval o tom, zda by jej neměl zahrnouti do krycí posice. Když si však uvědomil vzdálenost od hlavní posice, která vylučuje jinou podporu než dělostřeleckou, dále útvar terénu, který z obou stran napomáhá přiblížení a odříznutí této dopředu sunuté bašty, rozhodl se, že vezme sled odporu krycí posice dále dozadu a dopředu, že posune nejvýše jednu pěší četou s úlohou dočasného odporu. Aby byla získána účinná střelba do obou údolí, směřujících soustředně k západnímu křídlu hlavní obranné posice z údolí potoka Alt B., a to jednak od Wairowitz, jednak z prostoru východně od Durchlass, stanoví, že v prostoru kříže 268 bude zařízeno v krycí posici opěrné stanoviště s obdobným úkolem jako středisko odporu u 250 — Haiden.

Když velitel divise takto v terénu umístil hlavní palebnou přehradu, z níž nás nejvíce zajímají její zadní hranice, poněvadž jsou současně zákopem hlavního odporu, určí i hloubku posice, t. j. umístí zadní palebnou přehradu. Abychom zkrátili naše líčení, nebudeme ho na té cestě provázeti a spokojíme se jejím výsledkem zakresleným v příl. 1a. Podotkneme jen, že byl zdůrazněn význam výšiny Korný hajek a že velitel proto rozhodl, aby její obrana byla svěřena zvláštnímu praporu.

Potom doplní velitel divise své nařízení o krycí posici. Stanovil již její nejvýznamnější body na obou křídlech a ve středu. Ostatní její průběh přenechává podřízeným velitelům brigád s tím, že sled odporu má být vytvořen jednotlivými hnízdy, které svou palbou uzavrou všechna údolí stoupající z nížiny Alt B. a prostoru G. Olkowitz k hlavní obranné posici a že pozorovací sled má být umístěn tak, aby v západní polovině úseku mohl působiti na přechody Alt B., ve východní aby předešel každé překvapení sledu odporu. Úlohou krycí posice bude klásti rozhodný odpor na obou křídlech, kde nesmí být ustoupeno bez svolení velitele divise. Na ostatní části fronty je boj předních stráží přenechán rozkazu velitelů brigád. Středisko odporu 250 — Haiden obsadí jeden pěší prapor bez jedné pěší roty a bez dvou kulometných čet, opěrné stanoviště u kříže 268 bude hájeno 1 pěší rotou a 1 kulometnou četou. Početní síla ostatních předních stráží, které budou určeny z jednotek hlavní obranné posice, nemá být větší než 1 pěší rota pro každý plukovní úsek.

Ještě zbývá nařídití spojení. Se sousedními divisemi bylo nařízeno spojení smíšenými styčnými oddíly, neboť terén — na východě hřbet výšiny, na západě les — nepřipouští jiné výhodnější řešení. Mezi brigádami probíhají hranice přehlednou plání, kde možno spojení uskutečniti vzájemnou podpornou palbou. Všechna tato spojení budou vyhledána a stanovena pro celou hloubku posice.

Když velitel divise takto rozřešil, jaká část z celkového plánu palby případně přechodě, určí i úlohy a činnost dělostřelectva. Budou obsahovati jednak palby, které budou zahájeny automaticky na smluvené znamení — podpora krycí posice, zesílení hlavní palebné přehrady — jednak palby provedené podle pozorování a na rozkaz, t. j. palby zbraňovací a znepokojujovací. Plán všech těchto paleb je zřejmý v příl. 1a. Při tom neurčuje velitel divise účast dělostřelectva pro příčnou podporu; ta je věcí velitelů pěších pluků.

Poté konečně určí znamení pro zahájení automatické palby, její trvání a spotřebu střeliva a stanoví podmínky pro provedení palby na dálku a pro vzájemnou podporu při místním útoku.

Tím jsme probrali asi vše, co mohl velitel divise prvního dne naříditi pro plán palby. V naší situaci, kdy divise není nepřitelem obtěžována, je to minimum nezbytně nutné, mají-li podřízeni velitelé jednat ve vzájemném souladu a v intencích velitele divise. Zbývá ještě určití pozorovatelný, skladiště střeliva atd., o kterých velitel rozhodne ostatně podle návrhů velitelů dělostřelecké brigády a pěších brigád, dále spojení a spojovací službu. Tento počáteční plán palby bude postupně doplňován, čím déle bude divise na místě. To se bude na př. týkati i praporů divišní zálohy. I když si je velitel divise pravděpodobně vyhradí pro protiútoky, přece bezpochyby umístí aspoň část zbraní tak, aby působily buď v prospěch hlavní obranné posice neb aby palbou usnadnily zamýšlené protiútoky nebo konečně aby vytvořily novou přehradu před pásmem dělostřeleckých posic.

Nyní může teprve velitel divise spolehlivě odhadnouti, kolika prostředků je třeba, aby plán palby, ke kterému se rozhodl, mohl být uskutečněn. Teprve teď tedy stanoví obrannou sestavu. I tu se řídí terénem. Rozdělí svůj úsek tak, že údolí Skalitzer B. dá jedné, údolí Krzepitzer B. druhé brigádě. Úsek západní brigády je širší (6½ km), zde je též Korný hájek, na který velitel klade hlavní váhu. Proto bude míti západní brigáda k dispozici oba pluky se všemi prapory. Úsek východní brigády je sice užší (5½ km), terén z větší části velice přehledný a pro výstřel výhodný, za to však je východní křídlo v tetěnu velmi zvlněném a pro obranu východní části posice důležitým. Také silné středisko odporu v krycí posici vyžaduje náležitého zřetele. Tato brigáda bude míti 4 prapory, a to jeden celý pěší pluk a hraničářský prapor. Druhý pluk si vyhradí velitel divise jako svou zálohu. Úlohou této zálohy bude prozatím studie protiútku jednak na Korný hájek, jednak na výšinu východně od Hosterlitz (Kl. Gasberge, Oberberg). Účast v celkovém plánu palby bude stanovena až později.

Dělostřelectvo. Pro přímou podporu západní brigády 2 oddíl (10 cm a horský), východní brigády 1 oddíl (10 cm). Zbytek tvoří skupinu pro všeobecnou činnost.

Velitel brigády.

Poněvadž vykonal obhlídku svého úseku společně s velitelem divise, zná jeho rozhodnutí a může ihned doplniti obhlídku velitele divise svou, poněkud podrobnější obhlídkou terénu.

Vezmeme velitele 2. brigády (západní). Aby stanovil hranice mezi oběma svými pluky, bude přihlížeti k tomu, jaké palebné celky terén svým útvarem vytvořil. Na první pohled je zřejmo, že údolí Krzepitzer B., protínající hlavní obrannou posici šikmo k jihovýchodu, tvoří takový palebný celek, jež bude nutno svěřiti k obraně jednomu veliteli. Tím je dáno rozdělení na plukovní úseky. Pak odhadne, kolika prostředků bude třeba k vytvoření dostatečně mohutných palebných přehrad v jednotlivých plukovních úsecích.

Úsek Ob. Dannowitz má 5½ km šířky, což jest asi 4.700 kroků. Šířku prostoru, který může prapor hájiti, udává předpis G-V na 1000 až 3000 kroků, P-I-1 1000—2000 kroků, při zvlášť výhodných terénních podmínkách i více. Terénní podmínky úseku se zřetelem na palbu můžeme v našem případě označiti za velmi výhodné, vyjma prostor Domschitz — Ob. Dannowitz. Skutečnost, že hloubka hlavní obranné posice je dosti značná (1500—1800 m), nutí nás však k tomu, abychom

palby velitele divise a brigády.

Příloha 1a.
Přiložit na přílohu 1.

Vysvětlivky.

Plán pěchoty.

- = zákop hlavního odporu
- = hlavní palební přehrada hlavní obranné posice
- = zadní zákop
- = zadní palební přehrada
- = sled odporu předních stráží s opěrným stanovištěm, resp. střediskem odporu
- = hlavní polní stráž krycí posice
- = pozorovací sled předních stráží
- = spojení styčnými oddily
- = spojení palbou

Plán palby dělostřelectva.

A. Automatické palby skupiny všeobecné činnosti (palby dělostřelectva přímé podpory) obsaženy jsou v plánu palby pěších pluků:

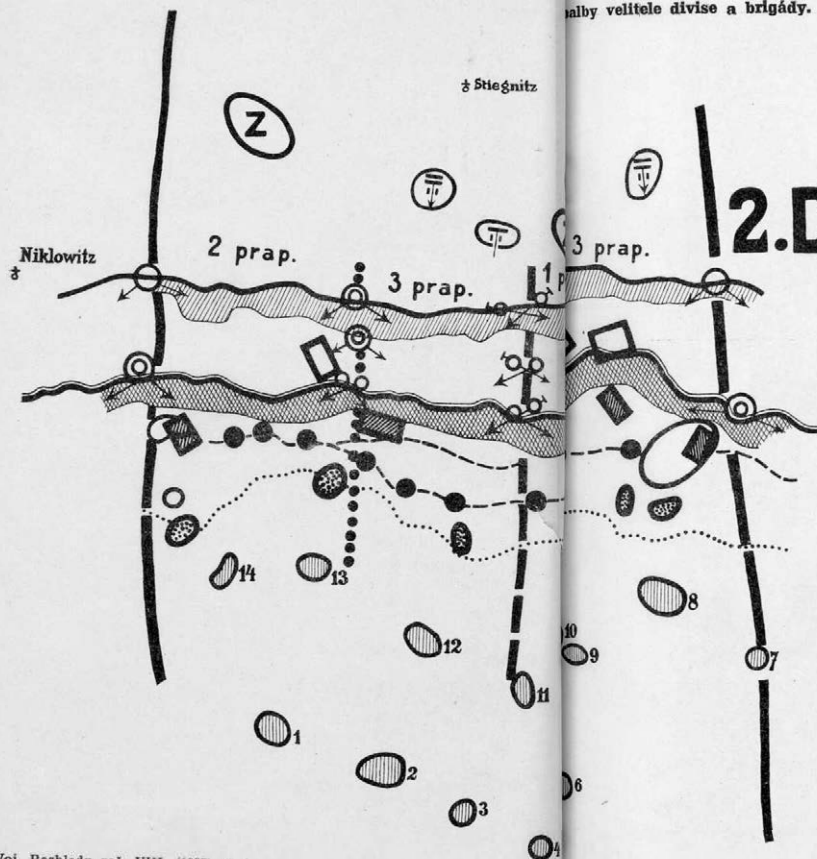
- = při útoku na krycí posice
- = při útoku na posice hlavního odporu
- = v případě vniknutí do posice

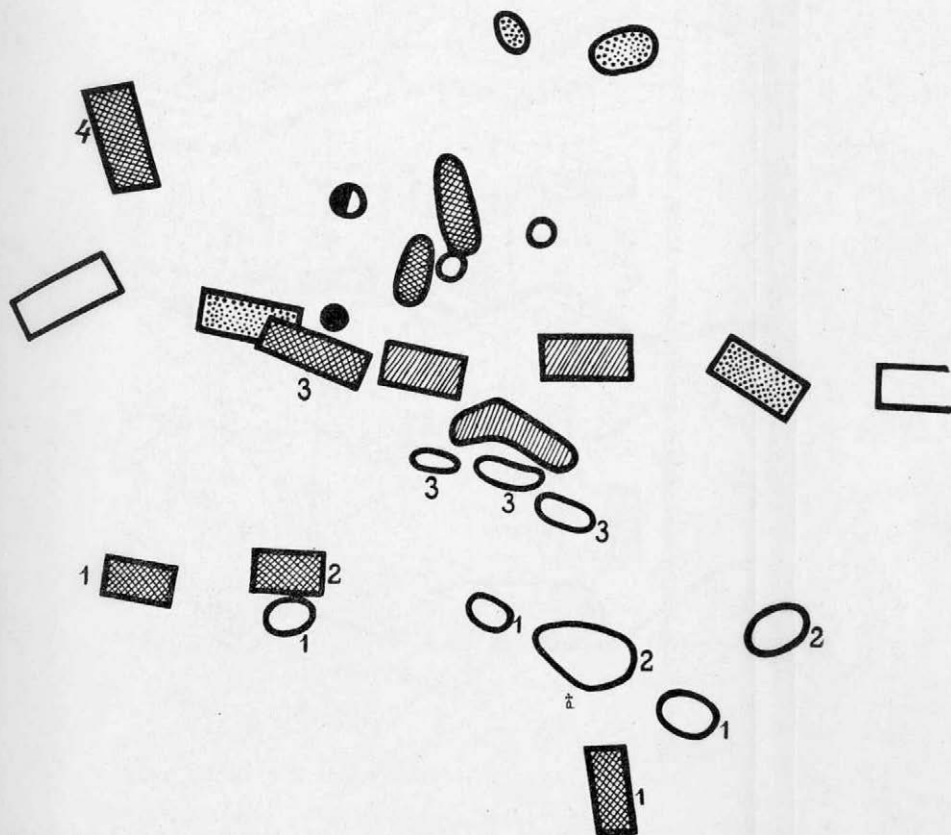
B. Zabraňovací a znepokojující palba dělostřelectva divise

Obranná sestava.

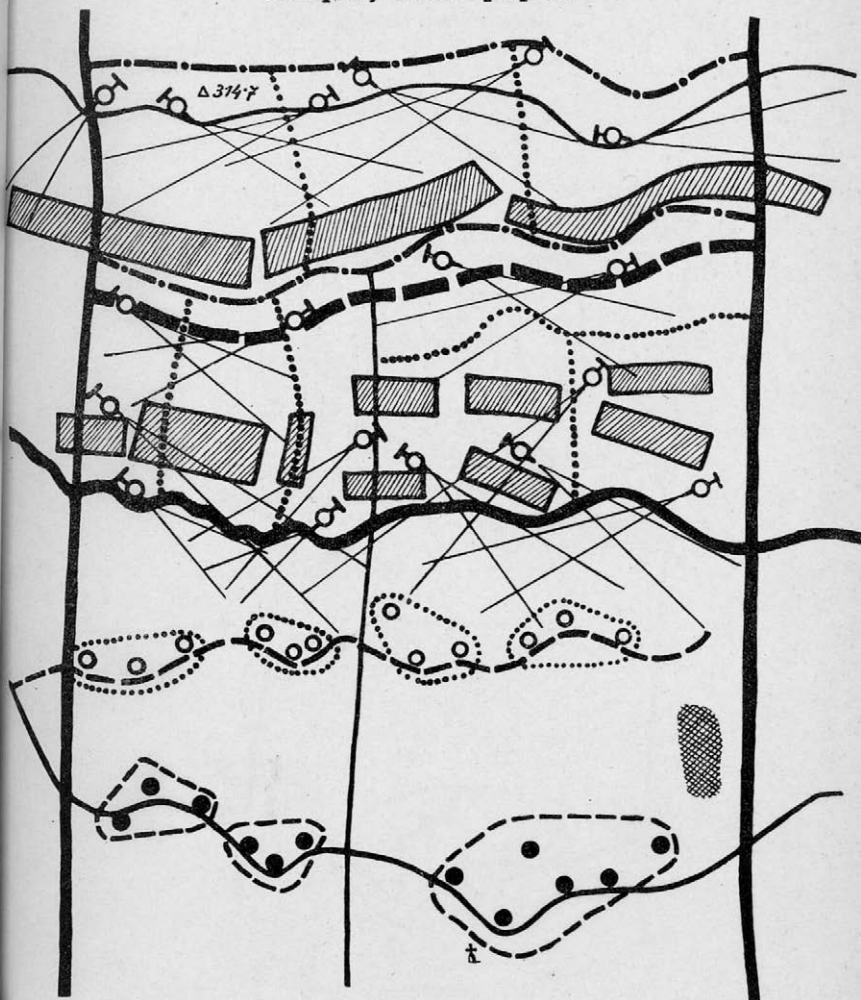
- = hranice úseku divise
- = hranice úseku brigády
- = hranice úseku pluků
- = umístění děl. oddílů skupiny všeobecné činnosti
- = ubytovací prostor praporu divise a brigády

2.DIV.

Plán palby velitelů praporů.

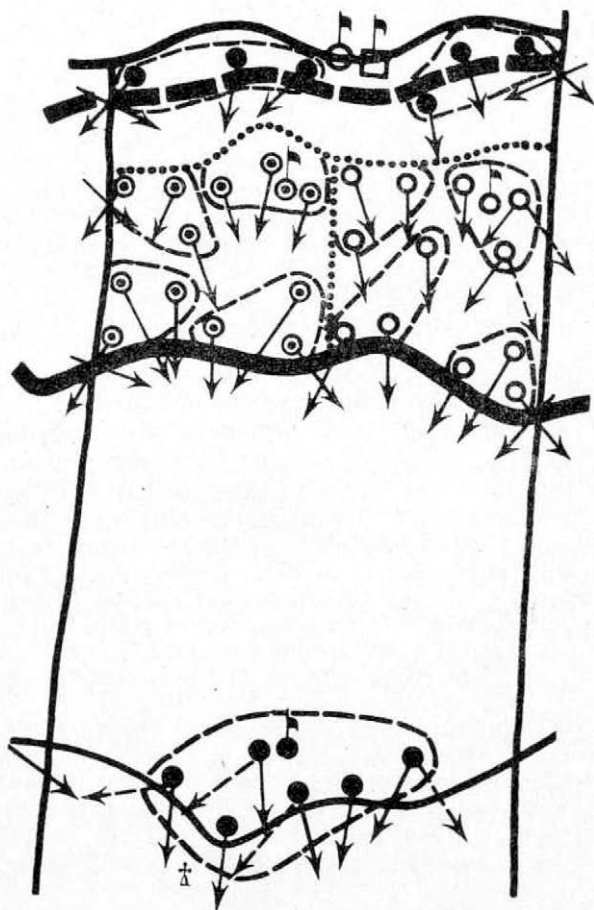
Vysvětlivky.

Označení palebných přehrad, zákopů, hranic pluku a praporů jako v příloze 2.

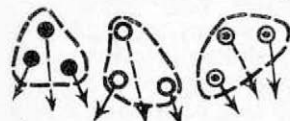
- = První neb druhá linie odporu postee předních stráží.
- = Opěrný bod se stanovišti družstev.
- = Stanoviště kulometu se směrem palby označujícím hlavní úlohu na hlavní střední resp. zadní palebné přehradě. Případné úlohy nejsou zde vyznačeny k vůli přehlednosti náčrtu. Vedle paleb na dálku (viz příl. 2) jsou to především soustředění na hlavní palebné přehradě, pak před sousedními jednotkami v případě místního útoku (příloha 2) a konečně na postupných vnitřních přehradách.
- = Vnitřní přehrady, nařízené veliteli praporů jako doplněk palebného systému pluku.
- = Doplnění systému paleb na dálku k podpoře boje předních stráží.
- = Obranná sestava praporů s hranicemi opěrných stanovišť (pěších rot).

**Obranná sestava velitelů rot
podle plánu palby praporu.**

4314-7

Vysvětlivky:

Velitel
praporu.

Velitel
pěši roty.

Velitel
kulom. roty.

Čety o třech družstvech
s hlavním směrem pal-
by lehkých kulometů
(různých pěších rot).

k její organisaci použili plných dvou praporů. Opěrné stanoviště, nařízené u kříže 268, bude proto obsazeno jednou rotou 3. praporu, jehož zbytek si ponechá velitel brigády jako svou zálohu.

Úsek Korný hajek měří 3 km nebo 4000 kroků. Terén v prostoru Selletitz je pro četné úžlabiny obtížný. Souvislá a dostatečně hustá hlavní palebná přehrada bude zde vyžadovati většího počtu zbraní. V tomto úseku leží též výšina Korný hajek, jejíž obrana má býti svěřena zvláštnímu praporu. Proto bude velitel tohoto úseku disponovati všemi svými třemi prapory.

Potom určí velitel brigády přesná místa a sílu opěrných bodů krycí posice (hlavních polních stráží) a čáru pozorovacího sledu (polních stráží) podle všeobecného rozhodnutí velitele divise. Určil opěrné body zakreslené v příl. 1a a stanovil sílu stanoviště Zigeuner M. na půl pěší roty, ostatních bodů po jedné pěši četě, které dodají prapory hlavní obranné posice.

Dále musí ještě řídit otázku taktického spojení. V krycí posici není možno pro šířku úseku, počet a sílu opěrných bodů a pro útvar terénu utvořit souvislou palebnou přehradu. Kolem opěrných bodů vzniknou jakási palebná hnízda, jejichž rozsah závisí na donosnosti zbraní a na útvaru terénu. Do mezer mezi těmito hnízdy bude pak střeleno s posice hlavního odporu na dálku, pokud to její vzdálenost dovoluje. V posici hlavního odporu zajistí taktické spojení mezi oběma pluky palbou i styčnými oddíly tak, jak jsme to v příl. 1a naznačili.

Na konec rozdělí přidělené dělostřelectvo pro přímou podporu. Se zřetelem na terén a na důležitost úseků bude oddíl 10 cm podporovati úsek Korný hajek, horský oddíl pak úsek Ob. Dannowitz.

Velitel pluku (Viz příl. 2 a 2a).

Budeme sledovati práci velitele, kterému byl k obraně svěřen úsek Korný hajek. Také jeho první starostí bude zříditi zaručeně souvislou a mohutnou hlavní palebnou přehradu právě tak, jak tomu je u všech vyšších i nižších velitelů. Pak se věnuje i ostatním přehradám uvnitř hlavní obranné posice, palebným úkolům předních stráží a konečně palbám na dálku z hlavní obranné posice. Nesmí se přitom spokojiti povšechnými údaji velitele divise a brigády o průběhu jednotlivých palebných přehrad, nýbrž musí je v svém úseku umístiti zcela přesně.

Jeho povinností je, aby uvedl v soulad palbu podřízených praporů s palbou plukovních minometů a s palbou příkazaného dělostřeleckého oddílu pro přímou podporu. Také on stanoví napřed palebný systém pěchoty a vyhradí si použití minometů a dělostřelectva pro přímou podporu pro ty prostory, kam zbraně praporů mohou působiti jen nedostatečně nebo které se zdají zvláště ohroženy nepřátelským útokem.

Všechny tyto úvahy staví na předpokladech o tom, jak asi nepřítel svůj útok provede. Nezná jeho úmyslů a proto vedle znalosti vlastních palebných prostředků může stavěti jen na jediném, za to však známém a jistém prvku: na terénu. Šířka úseku pluku dovoluje, aby obhlídka, kterou velitel pluku provede za přítomnosti velitelů praporů a velitele dělostřeleckého oddílu byla podrobná. Pro přiblížení, shromáždění a vyražení k útoku hodí se zvláště osada Selletitz, z které stoupají četné úžlabiny a úvozy k posici hlavního odporu a pak údolí Krzepitz B. asi 500—1000 m východně od této osady, kde obě srážné průrvy končí však na dostatečnou vzdálenost od posice. Tato část úseku, zvláště severně od Selletitz, vyžádá si k mohutné a souvislé

hlavní palebné přehradě značného počtu zbraní. Dále na východ směřují od jihu proti levému křídlu pluku sice ještě dvě údolí, která však na vzdálenost 600 m od zákopu hlavního odporu jsou již tak plochá, že střelba na ně nečiní prazádných obtíží. Uvnitř hlavní obranné posice k severu stoupá terén až k čáře Stará hora — 290 až 290, kterou má velitel pluku za velmi výhodnou pro umístění vnitřní palebné přehrady, a to proto, že možno před ní snadno palbou zarazit útočníka, který by snad pronikl porostem, úžlabinami a vinicemi v prostoru od Selletitz a Čtvrtky. Tuto čáru určí proto za zadní hranice obou čelních praporů, t. j. za střední zákop. Zadní palebná přehrada na výšině Korný hajek a jeho svahu jižně od Moratitz — jak bylo nařízeno velitelem divise — bude vytvořena 3. praporem.

Když velitel pluku stanovil palebné přehrady na hlavní obranné posici, doplní celkovou síť ještě rozkazy pro palbu předních stráží pro palby na dálku a podporu předních stráží na obou předvídaných liniích odporu a určí, jakou účast v společném plánu palby budou mít minomety a dělostřelectvo.

Potom přidělí praporům úkoly a přikročí k rozdělení úseku na praporeční střediska odporu, jichž rozhraničení je dáno terénem tak, že v našem případě připadne užší, ale obtížnější část úseku severně od Selletitz, tvořící jednotný palebný celek, jednomu praporu.

Na konec rozhodne o tom, jak a kde má být zajištěno spojení mezi prapory a se sousedními úseky, jak se mají prapory vzájemně podporovati při místním útoku, dá rozkazy pro pozorování, spojevací službu a zásobování střelivem.

Souhrn rozkazů velitele pluku pro obranu, pokud se týká plánů palby, je vyjádřen v plánu 1:25.000 a příslušné průsvitce (příl. 2 a 2a). Ani plán pluku není při svém sestavení úplný, nýbrž bude postupem doby doplňován a zlepšován. Velitel pluku přezkouší a tam, kde to bude třeba, upraví plány palby, které mu předloží jeho velitelé praporů.

Velitel praporu (viz příl. 3).

Velitel praporu je povolán k tomu, aby uskutečnil, na čem se jeho představení rozhodli. Rozkazy velitele pluku dostal jednak v hlavních rysech při podrobné obhlídce v terénu, jednak je dostane nejdrívě i písemně. Pokud jde o plán palby, zná své pásmo činnosti, svou úlohu, ví, které prostředky má k dispozici a jaké podpory se mu dostane od dělostřelectva, plukovních minometů a od sousedních jednotek. Jeho úloha záleží v tom, že má vytvořit síť palby pěchoty v celé její hloubce, tedy hlavní a vnitřní palebné přehrady, palby předních stráží, daleké palby pěchoty a že musí zajišťovat, co bylo stanoveno pro podporu sousedních jednotek a pro spojení s nimi.

Je tedy věcí velitele praporu, aby

a) užil svých prostředků co nejhospodárněji, zajistil jejich nejvyšší palebnou účinnost a uvedl jejich činnost ve vzájemný soulad;

b) doplnil síť palby tam, kde se velitel pluku nemohl zabývat podrobnostmi. To se bude v našem případě týkat zvláště podpory ústupového manévru předních stráží a pak částečných vnitřních přehrad;

c) učinil všechna opatření, nutná k tomu, aby předvídaný systém paleb fungoval v čas potřeby správně, jistě a plně. Týká se to rozdělení palebných úkolů, přípravy palby (základní směr, je-li třeba i zastřílení), ochrany mužstva i zbraní, organizace pozorování, spojení a spojovací služby, zřízení skladišť střeliva atd.

„Hlavní úloha velitele praporu je, aby utvořil svými těžkými kulomety kostru svého palebného systému,“ praví P-I-1 v čl. 824. Disponuje tedy kulomety tak, aby mohly vyplnití nejpodstatnější palebné úkoly praporu. Z toho vyplývá rozdělení kulometné roty a stanovení přesných úkolů, hlavních i vedlejších pro každé kulometné družstvo. V zásadě nerozlučujeme kulomety jednoho družstva daleko od sebe a nedáváme jim nestejně úkoly, neboť velitel družstva by pak nemohl oběma kulometům veletí a při zničení, neutralisaci neb i pouhé poruše některého kulometu vznikla by v síti palby určitá mezera. Oprávnění bychom k tomu byli jen tehdy, kdybychom si pro šířku a povahu úseku nemohli jinak pomoci. Palby na dálku nesvěřují se kulometům, umístěným poblíž zákopu hlavního odporu. Ty mají v své úloze na hlavní palebné přehradě dostáti, pokud možno palbou z boku a nemají se předčasně vyzraditi. Palbu na dálku provedou tedy zadní kulomety střelbou přímou nebo nepřímou a jim případnou i soustředění na hlavní palebné přehradě i vytvoření kostry vnitřních přehrad.

Podle úkolů určí velitel praporu přibližně i místa, odkud mají kulomety střílet. Přesné určení stanovišť je však věcí velitele kulometné roty.

Pokud se týče pěších rot, nestačí jen určití opěrná stanoviště a jejich hranice. Hlavní věc je, aby velitel praporu jejich palbu kombinoval, aby každé rotě přesně řekl, jaké palebné úkoly v celkovém plánu jí případnou, t. j. jaké palby z boku mají být lehkými kulomety provedeny na hlavní palebné přehradě jako doplněk bočné palby kulometů, jak má být palba opěrných stanovišť křížena, aby byla zesílena její účinnost, které vnitřní přehrady mají být vytvořeny, kde a jak má být uskutečněno spojení a jak se mají navzájem podporovati. Výsledek rozkazů velitelů praporů podáváme v příl. 3. Pro přehlednost nezakreslil jsem do ní systém palby, stanovený již velitelem pluku. Jako u všech velitelů, tak ani u velitele praporu není a nemůže být plán palby úplný již s počátku, nýbrž bude postupem doby stále zlepšován a doplňován. Jakmile velitelé rot stanovili úkoly svých čet a zaujali obrannou sestavu, je povinností velitele praporu, aby se na místě přesvědčil, zda plán palby vyhovuje, mohou-li jednotlivé zbraně své úkoly splniti, dále aby systémy svých podřízených uvedl ve vzájemný soulad a celkový plán doplnil tam, kde bude třeba.

Velitelé rot a čet (viz příl. 4).

Těmto nižším velitelům náleží podrobné umístění jednotlivých zbraní se zřetelem na jejich úlohu. Při tom neopominou učiniti všechna nutná opatření k zesílení a uchování účinnosti palby, která jsme uvedli v II. části v kapitolách B a C.

Velitel kulometné roty umístí každé jednotlivé družstvo, dá přípravit palbu, kontroluje tyto přípravy, stanoví základní směr palby (noční střelba) a dohodne se o zásobování, spojení a spojovací službě s veliteli těch pěších rot, kterým byly kulometné čtyry nebo družstva k obraně opěrných stanovišť podřízeny. Přesvědčí se, zda kulomety působící palbou z boku, jsou čelně dostatečně chráněny.

Velitelé pěších rot řídí se zřetelem na dané palebné úkoly organizací opěrného stanoviště tím, že utvoří jistý počet opěrných bodů obsazených družstvem až pěší četou. Silnější opěrné body povstanou v důležitých místech vyhraněných jako palebné celky, v otevřených prostorech postačí obyčejně šachovitě rozstříknutá družstva. Ne-

hromadí své prostředky příliš blízko zákopu hlavního odporu, nebo do hlavní palebné přehrady mohou a budou působiti i jednotky umístěné dále vzadu.

Plán palby velitelů pěších rot je vyjádřen úkoly, které stráž palby čtyři dostanou, a rozmístěním čet. Zakládá se na kostře palby kulometů. Dostatečné hustoty přehrad se dosáhne doplněním účinku kulometů palbou lehkých kulometů, jednak z boku, jednak čelně, tedy křížením palby. Zadní družstva a čtyři střelíjí buď do mezer mezi předními četami nebo působí soustředěním do zvlášť důležitých částí palebné přehrady. Vnitřní palebné přehrady nařízené velitelem praporu, je-li třeba, doplněné veliteli opěrných stanovišť, nebudou moci býti souvislé a tak mohutné, jak to žádáno pro přehradu hlavní.

Hlavní úlohou zálohy, které si velitelé pěších rot vymíní, je zvláště vždy palba. Místní protiútoky jsou jen možnou úlohou, neboť budou provedeny jen tehdy, když nepřítel v daném prostoru pronikne.

Četa má poměrně malou frontu, její družstva nebudou vždy mezi svou palbou navzájem křížiti. Veliteli čtyři přináležejí přesné umístění družstev v terénu podle úkolů, které jim při palbě připadají; proto nesmí nic opominouti, co slouží k uchování účinnosti palby. Dbať toho, aby kulometry a lehké kulometry působící z boku byly čelně dostatečně chráněny a aby v prostoru přikázaném četě za hlavní palebnou přehradu nebylo místo, na které by nebylo střeleno.

Družstvo může působiti vždy jen jedním směrem, tedy buď z boku neb jen čelně. Při čelní palbě umístí se úderníci a granátníci tak, aby doplnili palbu lehkého kulometu, při palbě z boku pak je chrání tak, že se rozloží mezi lehký kulomet a nepřítele.

* * *

Probrali jsme zde případ, kdy bylo dosti času k zřízení palebného systému, kdy se celý postup děl, tak říkajíc, shora dolů. Vždyť však nebudeme míti tak výhodné podmínky. Byli-li jsme na př. v útoku donuceni ať rozkazem, vyčerpáním anebo nepřátelským protiútokem třeba i k přechodné obraně, jsme-li tedy již v těsném dotyku s nepřítelem, vzniká plán palby z dispozic velitelů rot první linie. Postup vývoje je tedy obrácený, zdola nahoru. Počáteční dispozice uvedených nižších velitelů jsou pak vždy velmi jednoduché. Jejich první snahou jest uskutečnění pokud možno souvislé pásma křížové palbou a zvýšení její mohutnosti dostatečnou hustotou. Velký výhled při tom nemají, neboť jsou odkázáni na terén, kde právě jsou. Velitel pluku a vyšší velitelé nemohou do tohoto zárodku plánu palby zasahovati. Vždyť namnoze ani neznají přesnou situaci těchto malých jednotek, nevědí, co ten aneb onen již nařídil a provedl, a i kdyby to vše znali, nemohou to ihned změnit, neboť v těsném dotyku s nepřítelem nelze takové změny vykonaných již dispozic provést. Jde-li o veliké nedostatky nebo mezery, možno zasáhnouti jen zálohami, aby bylo dosaženo souvislosti palebné přehrady.

Věc se však podstatně mění, trvá-li tato situace déle. Za útoku směřovaly arci všechny prostředky dopředu, nyní při delší obraně je nutno pomýšleti na jich rozmístění do větší hloubky. Vyšší velitel určí novou hlavní obrannou posíci, kterou si vyhledali dále vzadu, nechají v dotyku s nepřítelem jen přední stráž. Tato nová situace se již mnohem více podobá případu, který jsme probírali, a plán palby na nové posíci bude pak moci býti více méně prováděn podle zásad, které jsme v této studii vyslovili.